

တီဒါး D တင်သ့ညါနုပၤ အတင်ဒီးစဲးလိ

(တင်အံ့မ့တင်ဒီးစဲးလိန့လီၤ. တင်သံကွၢ်သ့တဖန်အံၤ ဘၣ်သ့ညါနု ကပၣ်ဃုာ် မ့တမ့ၢ် တပၣ်ဃုာ် ဖဲတင်ဒီးစဲးနီၢ်ကီၢ်အပူၤ သ့ဝဲန့လီၤ. တင်အစၤလၢ တင်ဒီးစဲးလိ ဒီးတင်ဒီးစဲးအတင်သံကွၢ်တဖန်အဂီၢ်ခဲလၢအံၤ တင်ထံၣ်န့ၢ်အီၤသ့ဖဲ Minnesota ပျံနီနံ့သိလွန် အလံာ်တင်န့ၣ်ကျဲ အပူၤန့လီၤ.) တင်စဲးဆၢတဖန်လၢ တင်ဒီးစဲးလိအတင်သံကွၢ် လၢလၢာ်တဖန်အဂီၢ်န့ၣ်, အအိၣ်ဖဲ လံာ်အဆၢဒိၣ်တဖန် လၢအဘၣ်ထွဲလိာ်သး ဖဲ Minnesota ပျံနီနံ့သိလွန် အလံာ်တင်န့ၣ်ကျဲအပူၤန့လီၤ.

- န့လဲၤတလၢကွၢ် သိလွန်အဂၤတခိၣ်သ့ဝဲ ဖဲပနီကျိၤလၢအနီၤဖးန့သိလွန်ကျိၤ ဒီးသိလွန်ကျိၤလၢနကန့ၣ်လီၤအီၤတဘိအံၤ မ့မ့ပနီကျိၤ _____ အခါန့လီၤ.
(ဖးကွၢ် - အဆၢဒိၣ် 5 တင်ပနီတဖန်, တင်ဟ့ၣ်ပနီတဖန်, ဒီးကျဲကစီၤအတင်မၤနီၣ်တဖန် - ကျဲကစီၤအတင်မၤနီၣ်တဖန်.)
 a) အလွဲၢ်ဝါတံာ်တဘိ
 b) အလွဲၢ်ဘီတံာ်နီၢ်ခံဘိ
 c) အလွဲၢ်ဘီတံာ်နီၢ်တဘိ
 d) အလွဲၢ်ဝါတံာ်နီၢ်တဘိ
- ဖဲနကဃုာ်တရံးန့သိလွန်အခါန့ၣ်, နကဘၣ် _____ သိလွန်အတင်လဲၤတင်လၢအချ့န့လီၤ. (ဖးကွၢ် - အဆၢဒိၣ် 3 ကျဲမ့ၢ်ခိၣ်တင်သိၣ်တင်သီတဖန် ဒီးတင်နီၣ်သိလွန်တဖန် - တင်ဃုာ်တရံးသးတဖန်.)
 a) မၤချ့ထီၣ်
 b) ပၤဃာ်
 c) ဆီတလဲ
 d) မၤစၢ်လီၤ(မၤကဘျာ်လီၤ)
- ဒ်သီးကအိၣ်ကတံာ်ကတီၤသးလၢ တင်လၢကဟဲအိၣ်ဖျါထီၣ် လၢကျဲမ့ၢ်ဆူမဲာ်ညါအဂီၢ်, နကြး - (ဖးကွၢ် - အဆၢဒိၣ် 6 တင်နီၣ်သိလွန်အတင်အိၣ်သးတဖန် - တင်စူးကါ SIPDE အကျိၤအကျဲ.)
 a) ကွၢ်စူၣ်ကျဲမ့ၢ်ဒီတဘိ ဒီးကျဲမ့ၢ်ကပိၤကပၤတဖန် တလီၢ်လီၢ်န့လီၤ
 b) ကွၢ်တင်လၢအမဲာ်ညါလီၤလီၤ ကိးဆၢကတီၢ်ဒီးန့လီၤ
 c) ဟံးနီၣ်လၢအစ့ၣ်တခိၣ်ကဖီလိဖိ ဖဲတင်ပတုာ်ခိၣ်ဃီၢ် (ဘရဲး)အလီၤ ဒီးနီၣ်အီၤန့လီၤ
 d) ပၤဃာ်တင်သးစၢ်ဆၢ ဖဲကျဲမ့ၢ်အခါၣ်သးန့လီၤ

မိန့်နံ့စိထိကများတင်ပူဖျိုးအဝဲကျိုး
ပျံ့နှံ့သိလွှာဒီးသိလွှာအတင်မၤစၤတဖၣ်

4. နနီၣ်သိလွှာ ဖဲကျဲမုၢ်လၢပုၤအါဒဲအါဂၤစူးကါအါအလီၤ, ဒီးနသိလွှာ အခိၣ်ယီၤချ့ထီၣ်တၢ်န့ၣ် ကတၢ်ထီသးန့ၣ်လီၤ. နကြး - (ဖးကွၢ် - အဆၢဒိၣ် 6 တၢ်နီၣ်သိလွှာအတၢ်အိၣ်သးတဖၣ် - ခိၣ်ယီၤလၢယီၤန့ၣ်လီၤသိ အိၣ်ကတၢ်ထီသး.)
- a) ဆိၣ်သီၣ်နလိလွှာကလုာ်
 - b) ယီၤလီၤခိၣ်ယီၤပတုၢ်ဆူၣ်ဆူၣ်
 - c) အိးထီၣ်မ့ၢ်အူကပီၤဟ့ၣ်ပလီၤတၢ်လၢသိၣ်လွှာလွံၢ်န့ၣ်လၢက
 - d) ပံးကွံာ်နီၣ်တံာ်အိးထီၣ်သိလွှာ, မၤလီၤတံာ် ဒဲသိးနသုတဖီၣ်ဘၣ် တၢ်သိးတံာ်ကွံာ် သိလွှာဟ်ကၤအကွီၤအဂီၢ်တက့ၢ်
5. ဖဲနဟဲဘူးထီၣ်ဆူ ကျဲကတၢ်တဲာ်လၢ အမၤစၤလီၤ သိလွှာအတၢ်ဘၣ်ကံာ်ကွံာ်လိာ်သးအခါန့ၣ်, နတရံးကွံာ်လၢစုစုၣ် တသ့ဘၣ်. (ဖးကွၢ် - အဆၢဒိၣ် 3 ကျဲမုၢ်ခိၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ် ဒီးတၢ်နီၣ်သိလွှာတဖၣ် - ကျဲကတၢ်တဲာ်လၢ အမၤစၤလီၤ သိလွှာအတၢ်ဘၣ်ကံာ်ကွံာ်လိာ်သးတဖၣ်.)
- a) ဘၣ်
 - b) ကမၣ်
6. ဖဲမုၢ်နၤခိၣ်န့ၣ်, မုၢ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲ အခိၣ်ကတၢ်လၢ ကထံၣ်ဘၣ် - (ဖးကွၢ် - အဆၢဒိၣ် 4 တၢ်ဟ့ၣ်ကျဲ - ကွၢ်အီၤ.)
- a) ကျဲမုၢ်အတၢ်ပနီၣ်တဖၣ်
 - b) ပုၤဟးလၢကျဲကပၤတဖၣ်
 - c) သိလွှာအဂၤတဖၣ်
 - d) ကျဲမုၢ်မ့ၢ်အူတၢ်ကပီၤတဖၣ်
7. ဖဲနမ့ၢ်ပတုၢ်လၢကျဲမုၢ်ကပၤ လၢမုၢ်နၤခိၣ်န့ၣ် - (ဖးကွၢ် - အဆၢဒိၣ် 3 ကျဲမုၢ်ခိၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ် ဒီးတၢ်နီၣ်သိလွှာတဖၣ် - တၢ်ပတုၢ်ဃာ်သိလွှာလၢကျဲမုၢ်ခိၣ်.)
- a) ပံးကွံာ်နသိလွှာမ့ၢ်အူခဲလၢကတက့ၢ်
 - b) စူးကါထဲဒၣ် နတၢ်ဟ်ပတုၢ်သိလွှာအမ့ၢ်အူတဖၣ်တက့ၢ်
 - c) စူးကါထဲဒၣ် သိလွှာအမဲာ်ညါမ့ၢ်အူတဖၣ်တက့ၢ်
 - d) အိးထီၣ်ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူမ့ၢ်အူကပီၤဟ့ၣ်တၢ်ပလီၤတဖၣ် ဒီးအိးထီဃာ်သိလွှာမဲာ်ညါမ့ၢ်အူဆဲးဆိုးလီၤတၢ်လၢတၢ်ဖီလၢတက့ၢ်

မိန့်နိဉ်စိထိဉ်ကမုၢ်တၢ်ပူၤဖျဲးအဝဲၤကျိၤ
ပှၤနီၢ်သိလ့ၢ်ဒီးသိလ့ၢ်အတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်

8. ပှၤဟးလၢခိၣ်ဖိတဖၣ် လၢအစူးကါ ထွံၣ်လၢအနဲၣ်ကျဲတဖၣ် မ့တမ့ၢ် စူးကါနီၣ်ထိးဘိဝါတဖၣ်အံၤ - (ဖးကွၢ် - အဆၢဒိၣ် 4 တၢ်ဟ့ၣ်ကျဲ - ပလီၤသးလၢ ပှၤဟးလၢခိၣ်ဖိတဖၣ်.)
- a) တၢ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်အီၤကျဲလၢအထွဲ ထဲဒၣ်ဖဲတၢ်န့ၣ်ထံးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ
 - b) တၢ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်အီၤကျဲလၢအထွဲ ကိးဘျီဒဲးန့ၣ်လီၤ
 - c) ကဘၣ်လဲၤခိၣ်ထဲဒၣ် ကျဲကတံၢ်လၢအအိၣ်ဒီး တၢ်တြီဃာ်သိလ့ၢ်တၢ်ပနီၣ်တဖၣ်
 - d) တဘၣ်လဲၤခိၣ်ဝဲနီတဘျီ ဖဲပှၤဟးလၢခိၣ်အဂၤမ့ၢ်တမၤစၢၤအီၤအခါ
9. တချုးနဟးထီၣ်လၢ တၢ်ဟံၣ်သိလ့ၢ်အလီၢ် လၢအိၣ်သဃဲၤလိာ်သးဒီး ကျဲမ့ၢ်ကနူၤအခါန့ၣ်, နကြး - (ဖးကွၢ် - အဆၢဒိၣ် 3 ကျဲမ့ၢ်ခိၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ် ဒီးတၢ်နီၣ်သိလ့ၢ်တဖၣ် - တၢ်ဆိတလဲ သိလ့ၢ်ကျဲတဖၣ်.)
- a) ဆိၣ်သိၣ်နသိလ့ၢ်ကလုာ်
 - b) အိးထီၣ် မ့ၢ်အူကပီၤဟ့ၣ်ပလီၤလွံၢ်န့ၣ်လၢာ်
 - c) ကွၢ်သိလ့ၢ်အတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤ ခိဖျိဃာ်ကွၢ်လၢနခိၣ်
 - d) ကွၢ်သိလ့ၢ်အတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤ ခိဖျိတၢ်စူးကါ သိလ့ၢ်မဲာ်ကလာ်ကွၢ်လၢလီၢ်ခံ
10. ဖဲကျဲမ့ၢ်လၢအိၣ်ဒီး သိလ့ၢ်ကျိၤသၢကျိၤ မ့တမ့ၢ် အါန့ၢ်အန့ၢ် လၢအလဲၤတၢ်ပူၤဃီအခါ, မ့တမ့ၢ်လၢတၢ်ကလဲၤတလၢအဂီၢ်ဘၣ်န့ၣ်, အိၣ်ဖဲသိလ့ၢ်ကျိၤ --- တက့ၢ်. (ဖးကွၢ် - အဆၢဒိၣ် 3 ကျဲမ့ၢ်ခိၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ် ဒီးတၢ်နီၣ်သိလ့ၢ်တဖၣ်)
- a) လၢစုစ့ၣ်တခီပၤ
 - b) လၢဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတၢ်ပတၢ်အဂီၢ်
 - c) လၢအခၢၣ်သး
 - d) လၢစုထွဲတခီပၤ
11. ဖဲတၢ်နီၣ်သိလ့ၢ်လၢ ဘျီမ့ၢ်ပစီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်စူၤအကတီၢ်န့ၣ်, တၢ်အံၤဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဝဲလၢ - (ဖးကွၢ် - အဆၢဒိၣ် 6 တၢ်နီၣ်သိလ့ၢ်အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ် - တၢ်နီၣ်သိလ့ၢ်လၢ မ့ခိၣ်စူၤဒိၣ်ဒိၣ် မ့တမ့ၢ် ဘျီမ့ၢ်ပစီၤလီၤအလီၢ်.)
- a) တၢ်ကအိးထီၣ်ထဲဒၣ်မ့ၢ်အူလၢ တၢ်ပတုာ်သိလ့ၢ်အဂီၢ်
 - b) တၢ်ကအိးထီၣ် မ့ၢ်အူဟ့ၣ်ပလီၤတၢ်ဘၣ်ယိၣ် လၢသိၣ်လ့ၢ်လွံၢ်န့ၣ်လၢာ်
 - c) တၢ်ကအိးထီၣ်သိလ့ၢ်မဲာ်ညါမ့ၢ်အူဆဲးဆိုးလီၤတၢ်လၢတၢ်ဖိလၢာ်

မိန့်နံနံစိထုကမျာ်တၢ်ပူၤဖျဲးအဝဲၤကျိၤ
ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်ဒီးသိလ့ၣ်အတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်

12. တၢ်ကတံၢ်ကတီၤဟံးသးလၢ ကအိမိၣ်ထူ ဒီးတၢ်အိမိၣ်ထူ ဖဲနီၣ်သိလ့ၣ်အခါ. (ဖးကွၢ် - အဆၢဒိၣ် 6 တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ် - တၢ်တံၢ်တၢ်လၢ တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်အဂီၢ်.)
- a) တဘၣ်တံၢ်တၢ် တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ် လၢတၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်အဂီၢ်ဘၣ်
 - b) မၤစၢၤပၤမၤဃာ် တၢ်ပလီၤသးလၢပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်အဂီၢ်လီၤ
 - c) မ့ၢ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢ အမၤတံၢ်တၢ်တၢ်န့ၣ်လီၤ
 - d) တမ့ၢ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ လၢအမၤတံၢ်တၢ်တၢ်ဘၣ်
13. လၢတၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ် ဒီးတၢ်ဆိကမိၣ်ကွၢ်ထံကွၢ်ဆးတၢ်အဂီၢ်, သံးအံၤဒုးကဲထီၣ်တၢ်မနုၤလဲၣ်. (ဖးကွၢ် - အဆၢဒိၣ် 8 တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ် ဖဲတၢ်အိၣ်သး မ့တမ့ၢ် အိကသံၣ်မူၤဘျိးအကတီၢ် - သံးအတၢ်မၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး လၢတၢ်နီၣ်သိလ့ၣ် အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်အဂီၢ်.)
- a) တၢ်အံၤ တအိၣ်ဒီး တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး လၢတၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆိကမိၣ်ကွၢ်ထံကွၢ်ဆးတၢ်အဂီၢ်နီၣ်တမံၤဘၣ်
 - b) တၢ်အံၤတအိၣ်ဒီး တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး လၢတၢ်ဆိကမိၣ်ကွၢ်ထံကွၢ်ဆးတၢ်အဂီၢ်ဘၣ်ဆၣ် မၤဘၣ်ဒိ တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ
 - c) တၢ်အံၤမၤစၢၤ တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဆၣ် မၤဘၣ်ဒိ နတၢ်ဆိကမိၣ်ကွၢ်ထံကွၢ်ဆးတၢ်န့ၣ်လီၤ
 - d) တၢ်အံၤ မၤဘၣ်ဒိ တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ် ဒီးတၢ်ဆိကမိၣ်ကွၢ်ထံကွၢ်ဆးတၢ် ခံခါလၢန့ၣ်လီၤ
14. ပျၢ်အလွဲၢ်ဂီၤ လၢအနဲၣ်လီၤတၢ်လၢအထွဲ ဖဲမ့ၢ်ဖိးန့ၣ် အခိပညီမ့ၢ်မနုၤလဲၣ်. (ဖးကွၢ် - အဆၢဒိၣ် 5 တၢ်ပနီၣ်တဖၣ်, တၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ်တဖၣ်, ဒီးကျဲကစီၤအတၢ်မၤနီၣ်တဖၣ် - ပျၢ်အလွဲၢ်ဂီၤ.)
- a) ဖဲနအိၣ်ပတုၢ်ဝံၤန့ၣ် ဃၢ်ခိၣ်ဆူထွဲတက့ၢ်
 - b) တချုးလၢမ့ၢ်အူအလွဲၢ်ဆိတလဲသးဆူအလါဘၣ်န့ၣ် တဘၣ်ဃၢ်ခိၣ်ဆူအထွဲတဂ့ၢ်
 - c) ဖဲမၤကဘျၢ်လီၤ ဒီးကွၢ်ထံကွၢ်ဆး သိလ့ၣ်အတၢ်လဲၤတၢ်က့ၢ်ဝံၤအခါ ဃၢ်ခိၣ်ဆူအထွဲ
 - d) ဃၢ်ခိၣ်ဆူအထွဲ ထဲဒၣ်ပှၤဟးလၢခိၣ်ဖိတဖၣ် တလဲၤခိၣ်ကျဲ ဖဲအဆၢကတီၢ်ခဲအံၤအခါ

**မိန့်နံ့စိထက်ကများတင်ပူဖျိုးအဝဲကျိ၊
ပျးနီနံ့သိလွန်ဒီးသိလွန်အတင်မၤစၤတဖန်**

15. ဖဲနမ့ၢ်န့ၢ်လီၤလၢ သိလွန်လဲၤတၢ်က့ၤတၢ် ဖဲနအိၣ်ပတုၢ်အခါ (အဒိ - ဟးထီၣ်လၢ ကျဲမ့ၢ်ကနူၤအကတီၢ်), န - (ဖးကွၢ် - အဆၢဒိၣ် 3 ကျဲမ့ၢ်ခိၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖန် ဒီးတၢ်နီၣ်သိလွန်တဖန် - တၢ်ဆိတလဲၤသိလွန်ကျိၤတဖန်, အဆၢဒိၣ် 6 တၢ်နီၣ်သိလွန်အတၢ်အိၣ်သးတဖန် - တၢ်စူးကါ SIPDE အကျိၤအကျဲ.)
 - a) ကြးနီၣ်သိလွန် ကဘျးန့ၢ်ဒီး သိလွန်လဲၤတၢ်က့ၤတၢ်လၢ 200 ခိၣ်ယီၢ်
 - b) လိာ်ဘၣ်ကျဲလီၤဟီၤလၢအလဲၢ် ဒ်သိးကနီၣ်ချ့ထီၣ်သိလွန် ဒ်သိလွန်လဲၤတၢ်က့ၤတၢ်အဂီၢ်
 - c) ကြးအိၣ်ခိးလၢသိအဆိကတၢ်တခိၣ်ကလဲၤတလၢ, ဝံဒီးန့ၢ်လီၤဆူ သိလွန်ကျိၤအပူၤ

16. နကြးစူးကါ ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူမ့ၢ်အူကပီၤဟ့ၣ်ပလီၢ်တၢ်တဖန်ထီၣ်ဖိ ဖဲလၢ - (ဖးကွၢ် - အဆၢဒိၣ် 6 တၢ်နီၣ်သိလွန်အတၢ်အိၣ်သးတဖန် - တၢ်ပတုၢ်, တၢ်ဟံၣ်သိလွန်, တၢ်သူးလီၤလီၢ်ခံ, ဖဲနသူးနသးမ့ၢ်တန့ၢ်အခါ ကဘၣ်မၤမနုၤလဲၣ်.)
 - a) နဟံၣ်ပတုၢ်သိလွန်ခံကထြဲ ဖဲသိလွန်လဲၤတၢ်က့ၤတၢ်အပူၤ
 - b) နဟံၣ်ပတုၢ်သိလွန် ဖဲတၢ်ကွဲးနီၣ်ဃာ်လၢအမ့ၢ် တၢ်ဟံၣ်ပတုၢ်သိလွန်အလီၢ်
 - c) နသိလွန်ဟးဂီၤ ဖဲကျဲမ့ၢ်ပူၤ

17. မ့ၢ်ဖိးအလွဲၢ်ဂီၤဘၣ်ဆၢ, ပၤကီၢ်ပၤဆုၤသိလွန်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤ စံးဘၣ်န့ၢ်လၢ နကလဲၤဆူညါန့ၢ်လီၤ. နကြးမၤတၢ်မနုၤလဲၣ်. (ဖးကွၢ် - အဆၢဒိၣ် 5 တၢ်ပနီၣ်တဖန်, တၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ်တဖန်, ဒီးကျဲကစီၤအတၢ်မၤနီၣ်တဖန် - ပျးဘၣ်မ့ၢ်ဘၣ်ဒါ လၢပၤဆုၤသိလွန်တၢ်လဲၤတၢ်ကျဲၤတဖန်.)
 - a) ဂ့ၢ်လီၢ်လၢ နကသူးနသိလွန်
 - b) လဲၤဆူညါ ဒ်ပၤကီၢ်ပၤဆုၤသိလွန်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤ စံးဘၣ်န့ၢ်အသိး
 - c) မၤသီၣ်နသိလွန်ကလုာ်

18. နသးနံၣ်မ့ၢ်တပျဲဒီးဘၣ် ဒီးနလီၤတဲစိကလုာ်မ့ၢ်သီၣ်ထီၣ် ဖဲနနီၣ်သိလွန်အခါန့ၢ်, နကြး - (ဖးကွၢ် - အဆၢဒိၣ် 1 နလံာ်တၢ်ပျဲ လၢတၢ်ကနီၣ်သိလွန်အဂီၢ် - 18 နံၣ်ဆူအဖီလာ်, နလံာ်တၢ်ပျဲလၢကနီၣ်သိလွန်အဂီၢ်, လံာ်တၢ်ဟ့ၣ်ပျဲလၢအိၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ပျဲလီၤဆီ, အဆၢဒိၣ် 8 တၢ်နီၣ်သိလွန်အတၢ်အိၣ်သးတဖန် - တၢ်နီၣ်သိလွန်လၢအိၣ်ဒီးတၢ်မၤတံာ်တၢ်.)
 - a) နစုမ့ၢ်ချုးန့ၢ် စံးဆၢအီၤ
 - b) ပျဲလီၤတဲစိ လဲၤန့ၢ်လီၤဆူတၢ်ကလုာ်
 - c) တၢ်ကိးလီၤတဲစိမ့ၢ်လၢနမိၢ်ပၢ် မ့တမ့ၢ် ပျးကွၢ်ထွဲတၢ်ဖိအအိၣ်န့ၢ်, စံးဆၢအီၤ
 - d) ဆုၤလံာ်တၢ်ကွဲးဖျဲန့ၢ်ပျဲကိးလီၤတဲစိအအိၣ်လၢနနီၣ်သိလွန်

မိန့်နံနံစိထက်ကမျာ်တၢ်ပူၤဖျဲးအဝဲၤကျိၤ
ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်ဒီးသိလ့ၣ်အတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်

19. လၢမုၢ်နၤဒီ, ဖဲသိလ့ၣ်ဟဲလၢနမဲၣ်ညါတခိၣ် မ့ၢ်သးပှၤနီၣ်လၢ ကဆဲးဆိလီၤ သိလ့ၣ်မဲၣ်ညါမ့ၢ်အူအခါ, ကွၢ်တၢ် (ဖးကွၢ် - အဆၢဒိၣ် 8 တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ် - သိလ့ၣ်မဲၣ်ညါမ့ၢ်အူတဖၣ်.)
- a) ဆူကျဲမုၢ်ခၢၣ်သး
 - b) ဆူနသိလ့ၣ်ကျိၤအထွဲနၢၣ်ထံး
 - c) ဆူနသိလ့ၣ်ကျိၤအစ့ၣ်နၢၣ်ထံး
 - d) ဆူနမဲၣ်ညါလီၤလီၤ
20. ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်လၢအသးအိၣ်ဆဲးဆဲးနံနံတဖၣ်တၢ်အိၣ်သးအါကပၣ်ဃုာ်လၢသိလ့ၣ်အတၢ်ဘၣ်တိၢ်ဘၣ်ထံးအပူၤ ဖဲလၢ - (ဖးကွၢ် - အဆၢဒိၣ် 1 နလံာ်တၢ်ပျဲလၢတၢ်ကနီၣ်သိလ့ၣ်အဂီၢ် - လံာ်တၢ်ဟ့ၣ်ပျဲလၢအိၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ပျဲလီၤဆီ.)
- a) အဝဲသ့ၣ် နီၣ်သိလ့ၣ် ဃုာ်ဒီးပှၤဒိၣ်တုာ်လၢအဒီးသိလ့ၣ်တဖၣ်
 - b) အဝဲသ့ၣ် နီၣ်သိလ့ၣ် ဃုာ်ဒီးပှၤဆဲးဆဲးနံနံလၢအဒီးသ့ၣ်တဖၣ်
 - c) အဝဲသ့ၣ် နီၣ်သိလ့ၣ် လၢတအိၣ်ဃုာ်ဒီး ပှၤဒီးသိလ့ၣ်အခါ
21. ဖဲမုၢ်နၤလၢ မူခိၣ်စူၤ, မူခိၣ်ဖီလီၤ, မုတမ့ၢ် ဘျဲးလီၤအခါ စူးကါ နသိလ့ၣ်မဲၣ်ညါမ့ၢ်အူတဖၣ် - (ဖးကွၢ် - အဆၢဒိၣ် 2 နသိလ့ၣ် - သိလ့ၣ်မဲၣ်ညါ ဒီးသိလ့ၣ်လီၤခဲမ့ၢ်အူတဖၣ်, အဆၢဒိၣ် 8 တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ် - သိလ့ၣ်မဲၣ်ညါမ့ၢ်အူတဖၣ်, တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်ဖဲ မူခိၣ်စူၤဒိၣ်ဒိၣ် မုတမ့ၢ် ဘျဲးလီၤအခါ.)
- a) လၢအဆဲးဆိးထီၣ်တၢ်လၢတၢ်ဖီခိၣ်
 - b) ဒ်သီးပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်အဂၤတဖၣ် ကထံၣ်နၤအဂီၢ်
 - c) ဒ်သီးကဟ့ၣ်ပလီၢ်ပှၤအဂၤတဖၣ်ဘၣ်ဃးတၢ်အိၣ်သးလၢတဂ့ၤတဖၣ်အဂီၢ်
22. ဖဲနမ့ၢ်အဲၣ်ဒီးဃုာ်ခိၣ်ဆူအထွဲအခါ, နသိလ့ၣ်အံၤ ကဘၣ် - (အဆၢဒိၣ် 3 ကျဲမုၢ်ခိၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ် ဒီးတၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်တဖၣ် - တၢ်ဃုာ်သိလ့ၣ်အခိၣ်တဖၣ်.)
- a) အိၣ်ဘူးဒီးကျဲမုၢ်အခၢၣ်သး
 - b) ဘူးထီၣ်ဆူ ကျဲမုၢ်အစ့ၣ်တကပၤ
 - c) ဘူးထီၣ်ဆူ ကျဲမုၢ်အထွဲတကပၤ

မိန့်နိဉ်စိထိဉ်ကမုၢ်တၢ်ပူၤဖျဲးအဝဲၤကျိၤ
ပှၤနီၢ်သိလ့ၣ်ဒီးသိလ့ၣ်အတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်

23. ဖဲမ့ၢ်ဖိးအလွဲၢ်လါထီၣ်အခါ, နကြၢၤလဲၤတဘျီယီၤဒါ. (ဖးကွၢ် - အဆၢဒိၣ် 5 တၢ်ပနီၣ်တဖၣ်, တၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ်တဖၣ်, ဒီးကျဲကစီၤအတၢ်မၤနီၣ်တဖၣ် - မ့ၢ်ဖိးအလွဲၢ်လါ.)
- a) တမ့ၢ်ဘၣ်, မ့ၢ်လၢနကဘၣ်အိၣ်ခိး ယဲၣ်ဖဲးကိး တချုးလၢနလဲၤတၢ်ဆူညါန့ၣ်လီၤ
 - b) မ့ၢ်, မ့တမ့ၢ် နကဒီးန့ၢ်ဘၣ် တၢ်အိၣ်လိးအလံာ်ဖှိတဲာ် လၢတၢ်မၤတံာ်ဃာ်ကျဲအဃိန့ၣ်လီၤ
 - c) မ့ၢ်, ဘၣ်ဆၣ် နကဘၣ်ဟ့ၣ်ဆိကျဲ ဆူသိလ့ၣ် မ့တမ့ၢ် ပှၤတဂၤဂၤလၢ အအိၣ်ဖဲကျဲကဲကျဲအပူၤန့ၣ်လီၤ
24. နမ့ၢ်ထံၣ်ဘၣ် တၢ်ညူၣ်ထီၣ်အတၢ်ပနီၣ်လၢအလွဲၢ်ဘီၤဂီၤတဖၣ် ဒီးဖျါၣ်စူတဖၣ် ဖဲကျဲမ့ၢ်သဘျီအပူၤန့ၣ်, နကဘၣ် (ဖးကွၢ် - အဆၢဒိၣ် 5 တၢ်ပနီၣ်တဖၣ်, တၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ်တဖၣ်, ဒီးကျဲကစီၤအတၢ်မၤနီၣ်တဖၣ် - တၢ်ပနီၣ်တဖၣ်.)
- a) ဆီတလဲၤသိလ့ၣ်ကျိၤ ဒီးပၤဃာ်နတၢ်လဲၤလၢအချ့
 - b) အိၣ်ကတံာ်ကတီၤသးလၢ ပှၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ် ဒီးတၢ်အပိးအလီလၢအအိၣ်လၢတၢ်မဲာ်ညါ
 - c) မၤကဘျီလီၤအီၤ မ့ၢ်လၢသိလ့ၣ်ကျိၤကတၢ်ဝဲအဃိ
25. ဖဲတၢ်ကိးပတုာ်နၤ ဒီဖျိသဲးတၢ်သိၣ်တၢ်သီ အပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအခါန့ၣ်, ပှၤနီၢ်သိလ့ၣ်အံၤ ကဘၣ်ဟးထီၣ်လၢသိလ့ၣ်ပှၤတဘျီယီၤ ဒီးလဲၤဆူ ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ သိလ့ၣ်အအိၣ်ချ့ချ့န့ၣ်လီၤ. (ဖးကွၢ် - အဆၢဒိၣ် 4 တၢ်ဟ့ၣ်ကျဲ - ဖဲတၢ်ဟ်ပတုာ် ဒီဖျိသဲးတၢ်သိၣ်တၢ်သီ အပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအခါန့ၣ်, နကဘၣ်မၤတၢ်မနုၤလဲၣ် ဒီးနကဘၣ်မုၢ်လၢဟ်မနုၤလဲၣ်.)
- a) ဘၣ်
 - b) ကမ့ၢ်

မိန့်နံနံစိထန်ကမျာ်တၢ်ပူၤဖျဲးအဝဲၤကျိၤ
ပှၤနီၢ်သိလ့ၢ်ဒီးသိလ့ၢ်အတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်

တၢ်စံးဆၢ

1. **a**
2. **d**
3. **a**
4. **c**
5. **a**
6. **b**
7. **d**
8. **a**
9. **c**
10. **d**
11. **c**
12. **c**
13. **d**
14. **b**
15. **b**
16. **c**
17. **b**
18. **b**
19. **b**
20. **b**
21. **b**
22. **c**
23. **c**
24. **b**
25. **b**

